Amoergrondel

Frank Spikmans, RAVON

De Amoergrondel (*Perccottus glenii*) is een baarsachtige vissoort (orde: *Perciformes*), oorspronkelijk afkomstig uit Oost-Azië. Hier leeft de soort vooral in stilstaande uiterwaardwateren, zoals poelen, meren en oude meanders. Door zijn populariteit als aquariumvis is de Amoergrondel zo'n honderd jaar geleden voor het eerst buiten zijn oorspronkelijke leefgebied terecht gekomen, in Rusland. Hoewel de zwemcapaciteit van de Amoergrondel relatief gering is, heeft hij zich toch over geheel West-Rusland weten te verspreiden, deels op eigen kracht, deels door uitzettingen. Sinds 1993 wordt de soort ook waargenomen in het stroomgebied van de Donau.

Amoergrondel. (Foto: Paul van Hoof)

Momenteel is het gebied waar de Amoergrondel voorkomt al vele malen groter dan zijn oorspronkelijke areaal. De soort is onder meer bekend uit Rusland, Letland, Estland, Litouwen, Wit-Rusland, Oekraïne, Polen, Slowakije, Servië, Kroatië, Hongarije, Roemenie en Bulgarije. De meest recente toevoeging aan dit rijtje betreft de bovenloop van de Donau in Beieren, Duitsland. Sinds 2013 is bekend dat de soort hier al tenminste tien jaar voorkomt in een aantal visvijvers. Dit is de meest westelijke vindplaats tot dusver.

De Amoergrondel is dus erg succesvol bezig zijn leefgebied uit te breiden. Het is dan ook een weinig selectieve, opportunistische rover die alles op zijn menu heeft staan wat leeft en voor zijn bek verschijnt. Zo laat een onderzoek in Polen zien dat zijn dieet bestaat uit kreeftachtigen, insecten, mollusken, wormen, spinnen, vissen en amfibieën. Een Russisch onderzoek toont aan dat kamsalamander, poelkikker en kroeskarper zich niet meer succesvol voortplanten wanneer de Amoergrondel in een water verschijnt. Naast deze directe effecten door predatie zal de Amoergrondel ook in concurrentie treden met inheemse soorten en is het te verwachten dat hij een vector voor nieuwe ziekten kan zijn. Opmerkelijk is verder dat tijdelijke bevriezing wordt verdragen en dat vooral in geïsoleerde wateren hoge dichtheden bereikt kunnen worden.

Gezien de opmars die de soort maakt, is het goed mogelijk dat de soort ook in Nederland zal verschijnen. Een snelle signalering is dan belangrijk, zodat er in een vroeg stadium eventueel nog maatregelen genomen kunnen worden. De Amoergrondel is herkenbaar aan de twee rugvinnen, de bolronde vorm van al zijn vinnen, de bovenstandige bek en het gemarmerde kleurpatroon (zie foto). Kom je hem tegen in het veld, maak dan een foto en meld het direct bij RAVON.

Verspreiding Amoergrondel (aangepast naar Reshetnikov & Ficetola, 2010). Gele stip = oorspronkelijk leefgebied, zwarte stip = nieuw gekoloniseerd leefgebied sinds 1912.